Franco Verino

D. F. V. ~~In physicam~~ Lectio in Libros Arist.
De physica auscultatione

Celebrata sentitia est Tertio Volumine diuinæ phiæ (sciam nihil grauis creditum) & copiam solutionum earum rerum quæ prius venerūt in dubiū. Idem 2° analyticorum id dumtaxat scimus qđ pr̄. fuit dubium D. Plato. in Theæto suum in dialogo & scia nullū aliud principiū phiæ & admirationem, matrē dubitationū. Vnde & ipse fidis dicebas eā matrē, qa in naturalibus nulla. maior dubitatio

γέγρ δαίμαρτ ἐνγόνοφ.

procedentes igit̄ (ut hactenus phūs p̄fato uolumine) sine inquisitione, & q similes sūt rebus quo migraturi sumus. Dū uero animus nro dubio est inquit similis eis, pedibus uinculo ligatis nō p omnibus in anteriora procedere. Est itaq; operæ pretiū dubitare et soluere, si uolumus phiæ consequi uolumus. Iam gaudet scia inquisitionibus solutionibusq, ut forense genus defensione. & quia ordo dignitati præfert duū omnia longo interuallo occedit, merito & ordine procedendi assignato ab arist. admirando dubitabimus. Docet itaq; ab utilibus incoandum quia faciliora. Idem Plat. in sophista, à facilioribus incoandum nr̄a disputatio obseruitat, & præfata uero utilia aut utilissima, ignobiliaq; apud naturam, nequaq; ab ipa producta, sed ut futilia, reiecta. Nota et idiotis et pueris omnē exquisita & indeterminata confusa, à quibus procedendū imitando naturam ab imperfectis incoando à facto & indeterminatis sub nulla spē adhuc collocandis, docendo postea quæ sint ista utilia p̄ docenda scientia naturā quæ quatuor includit causas et motū et locū et tempus: quæ duæ principia omnium rerū naturaliū et annexa. At si contingat pendere ab aliis principiis et annexis, quorū beneficio dumtaxat cognoscitur, certum quo pacto utilissimi et abiecta natura. Accedit ad admirationē qm excellit prima phia, quia & tum maxime uti, alię uero & pars eius quasi dignitas scientiarū, hæc beneficio utilis, à qua singularia sunt ut inutilia reiecta. Ut et docuit p̄ analyticorū singularia proximo sensui, utilia domestrationem constant in fide oculata si uideremus inuestigationē nō scimus dū Vniuersale ignoramus.

Regula di Plat. priori / in inuestigando nō inuertimus

Plat. vij de Rep. reiecta singularia

Hac quæstio d Vti maxĩ celebrat 3o Volumine ẽ phica Vtrũ utilia
magis conferant quàm propria ad cognitionem et ea recp. Habemus
igit re prephata ambiguitat, scopum quo inuri sumus, sed si nõ sol
uamus existimus tamq vinculo ligari. Remouendamus igit obicem
quatenus valeamus in ammissa procedẽ Ostensũ omniũ primũ Venerat
Dubitatio maxima maxĩ adiuncto explicanda. Quod maius donum
diuisione nobis concessum et teste Plat: Vti duplice ut puto quis
philoponus et pleniq latinoq tripliciter dicat ut processum pariter
Occurrit p̃o uti et pueris et idiotis notum, correspondens nominj
quòd grammaticj dicit commune et promiscuũ. qa de pluribus predicat
quod teste Plat. in theeteto nõ dicit à nomine, nisi qa nomen cũ
stirpium, concaptus uero sine stirpium, sed accnis et posterius singulari
et istud dr indeterminatũ et confusũ et natura posterius ut diuet
vocando ypa οὐσιωνεχομένα quam vocat Arist. d historia atium.
Interpretat pro confuso et valde imperfecto et ab istis meandũ
ut ab imperfectis. Talis in, qa ratio ut Diapoia paipi adiutorio
sensus et phantasia. Ab istis incipit grammaticus rethorq docendo
et omnes q eã rationẽ procedũt et hanc ordinat in propria. Esset
enim ridiculũ moram facere in diffinitione uti, aiẽ. et libro d motu
atium, Vtia docet ppria:—

Alio pacto sumit et uniuersale, pro intelligibili: quod intellectus nr
fit cum ea in habitu, reddens nos cognatos et per quã similes Deo
syncero philosopho in nota dũ circa hanc nõ occupamur. Vnde in poetica
et in problematibus. tm ecstatici. i. alieni abet ab his sensibilibus
possit talia pulcra spectare. Horq facilitas longo interuallo politicam
superat facilitatem. Dicit namq ciuilius duplicẽ et hominẽ
compositũ et 2um intellectũ, q supra hominẽ mineamur. Plato putauit

Hanc ad Theologũ
ut inqt philopon.

hæc intelligibilia in hac uita haberi nō posse. Arist. Uniq; sed bonis tempera-
Hæc apud. Plat. Ideæq; rationesq; dñr / prout in nob. diuina ideæq; : in intellectu
nro sūt beneficio ideæq; diuīq; rationes. Hoc tamē ab arist. distans
q; uere homine uerumq; eguū illas nuncupat / nos aūt ūbras hominū
esse. Arist. Uero / nō simpliciter hominē sed hominē intellectualem
ut color in genere nō q; dr color sed color in actu & sine materia
Tamen intellectus sit singula cognoscibili modo. Hinc fides adhibenda
alexandro negans prouidentiā diuinā ne-ideas ad extenderet: nā Diuīt
proclus sine ideis neguam prouidentiam extendere: quo. n. pacto possit
diuersa prouidere leoni & homini / nisi intelligibilia haberet distincta
quæ ideæ nuncupāt: in intellectu nro rationes et intelligibilia sub
illis collocatas ac quasi ab ipis infusa à similē singulariū / ac præfata
nō acquisita principiā / ne uera ipis à speciebus. Hæc nequaq; uita
confusa / hæc nō passim occurrit idiotis / sed tamē pius facilibus et
speculatiua facilitat / nequaq; comparabili cū politica. Hā illa diuina
libera. hæc aliquo modo quibus nec syncera facilitas / multis obnoxia
nocumentis / indigere facilitat / premiisq; / quibus illa libera:—
Hæc diuīna utes allata quamuis fuerit nocia nōn penitus satisfaciat
imo potius augere difficultatem: nā ista dignō ac diuina intelligibilia
nō sunt ex quibus fiant demōnes nec à quibus incoct / ut definitiones
nō. n. hæc pia / sed alia communia indeterminata. si sic q; pacto
principia distinctionē gña ex ipis & porfirius x gña principia nec
ac pō posteriora, utia (ex quibus demonstratio) priora natura & ars
medicina utium longe dignora q; experimenta / nō ne resert qui-
dicabas diuina.

2

Propter hoc philoponus 2° phy. improbat introducit tertiu genus motus
sic discurrit. ut dupplex ñã est in nobis: particularis cuius libet membri
illud particularitz gubernans, & resultans ex partibus gubernans totum
ut natura totius partiu. & singularitz quodlibet hr ñã ñam ex quibus
resultat ñã motus generica & specifica producens motia, ut particularis ornat
gubernatz motu particularia, nõ in separata à particularibus, & hac ñã motus
magis cõsideratur ut q pertinet. Et hac locutus in libro posteriore, nõ de ñã
omnã particulare sed ute, quia ñã notã q; creant contendit, hocq;
nuncupat ute in re perfectius singulari. huic nõ adhereo: sed qm
illa duo genera motuum, tm ab arist. assignata reperio necz ex conceptu
nisi singulari, sed haec quae sunt q intellectum abstracta ex partib; rei
ut ipse docet 3° metaphysicae, nõ sunt extra nisi sicut mercurius in
lapide q nõ est nisi mera potentia, & sciam dicit aut primam
aut secundã, nec tertiã istam naturã reperio. Et in re inquit ut
mercurius in Lapide. :—

Quid igitur ad difficultatem? Recurro ad diuinũ adiumentũ (ut dicit) quod
est diuinum. Arist. in libro de partibus animalium dicit in omni scientia
duos esse habitus, quorũ unus dr scia, qua quomodo res se habet nosse
et veritas rei. Alter est peritia docua et p° ethicorũ quo medicamus
ordine procedendi & cognoscendi reducere in precepta doctrinas rerũ
quod sine dialectica acquirere nequimus. Unde Veteres hoc genus docti-
nã quaesierunt, idco nõ callebant dialecticen, et omne genus motuum negarunt
sed tamen immutarunt circa rerũ constitutionẽ et demonstrationũ, nostrates dif-
finitionũ regulis et demonstrationũ. Idcirco primus passim admonet, alia
principia constituendi et alia scire: nã illa prolegomena de quolibet dr
esse uel nõ esse, nõ sunt constituendi principia sed docendi, cũ constet—

*

ex illis conceptibus. Dico igit̃ breuiter Vtra quamus ꝑta
et constitutiua demostrationũ et diffinitionũ, principia et̃ scientiarũ
et quis commendat scias ad utra primo respicere. Qui uero operationes
rerũ negotio praecepto sciendi et peritia ad singularia iñ ꝑ respiciat.
Quoniã igit̃ in physicis utrumq; consequi uolumus, primo operationes
rerũ naturaliũ, qua nã facit et contendit, et in praeceptũ reducere
iccirco mentis diãm propria magis intenta nãe, utra uero ignota
ea pars qua in preceptũ docendi et principia scientiarũ, utra sub̃ propria
retollimus, qua participant eternitatis et dignitatis, ut diuina sump. ꝑ gl
ga imagines illoꝝ uerorũ intelligibiliũ, in ordine ad materiã et corpus
singulare fluxibile, nõ possũt hic perpetuũ ipsum, ut imago in
flumine, ~~et fermõ~~ à flumine hic formã, sed ab recemplari quod
supra flumen erat. Quamuis hoc ex Plat. potius habeat iñ et ex
Arist. ꝑ dicãa omnis immortalitas à Deo
Cum igit̃ libri physicorũ ordinem in cognitionẽ operũ naturaliũ nerito
diuisi utra posteriora nature, ut aiũt obseruarent ordinẽ doctrinę
et darent se ꝑcepta pro scientia nã. et uniuersalibus ꝑtractauit, quę
potius sunt principia cognitionis q̃ constitutionis: sic glossa greca hic
ut uterer ꝑtractat ~~et~~ circa principia scientię, ut in propriis Verificant
et principia constitutionis. Hanc diffinitionem diuisionis proclus, quia ꝛ
sunt introducta gñe recte à peripat. à Plat. Vero. S. suarez
molus, Soarus, idem et alii, qa illa predicando gña, plato uero
in constituendo: nihil. n. subterfugit in compositione, profana. S.
et his pars quatũ arist. doctrina politior fuerit, Veteres namq;
tantũ corporea sensibilia speculati. Parmenides uero dũtaxat incorpo
rea illaq; intelligibilia admisit, prorsus nichil corporalibus

Arist. Vero dia complexus scia⁹ ⁊ peritia obseruauit tam pri cipia
scie quam constitutionis ordinando. Vniuersalia ign⁹ ⁊ dignitates
posteriora, ⁊ nō, inconstituendo ⁊ operando quamuis ad sciendū ē contrariō
* Alia nam⁹ princip⁹ sibi uendicat scia ⁊ ē ultimū ⁊ alia experimētū
⁊ constitutio qua ē p⁹ singulariū. p⁹ distinguendo principia scie
ab operationibus ⁊ constitutionibus. solui⁹ multa obiectionis assumptis:-
S ed cum posticis fuerimus illustraⁿ principia circa naturaliū ancipitia
natura qua⁹ sub his 4or nominibus cōtinet, Natura, sub roc 4or causas
motu loco ⁊ tempore. ad hāc ⁊ cetera naturalia reducit⁹ ut ad
communiora, Scopus ēt p⁹ de Natura, de qua p⁹ occurrit dubitatio
Cur Arist⁹. nuncupauerit principiū motus ⁊ sc. Plat⁹. Instrumētū
faciens, à natura ⁊ Libro d⁹ Cre nihil fieri ⁊ sc. circa à p⁹ Efficiēt
cuius ipsa est instrumētū.
In hoc quaritur in duobus uidelicet dissidiū Arist. à praceptore. Dicit nō
uersē efficiēt ēē sed finē Plat⁹ in hoc nam⁹ damnat anaxag. d.
primū efficiēt mētē dixit primū, sed ut apparebit bonū cuncta
* mouere, dixo nam⁹ p⁹ metaphys⁹. Platonē nō excusat causa finali
docuisse. Cū primū posuerit efficiēt. Secundo qa ultra singulariū
ut legitimas causas asserebat in physicis, nam⁹ docuit ideas ēē
hoc cām in ēē ⁊ generatione Arist. discedit, particulariū particulares
uniuersaliū utes causas asserendo ex quo Plat⁹. nō distinxerūt
mter sciam ⁊ sapiam, circa naturaliū tm oppinio ut sic Cū tamē
* diuina scirent⁹ ⁊ ēent. Naturalis. n. pars dicebat theologia
⁊ cosmologialis quā p⁹ sc⁹ acquirit⁹. Arist⁹. Vero cām proximā
naturā arbitrat⁹, nec ultra supra nām cōgnoscit⁹ Et ob hoc assimilat⁹
sibi ipsi, ⁊ nō organica, nunq⁹ nō de ratione organi

nō est nobere effectū sibi similem / ut medicus ignis quamuis habeat cām principalem sanitatis nō in organis / pariter neq; nā qa medicus sanitas aliquo modo est in natura natia : neq; tamen medicus supra artem sic neq; ignis supra nām : proxima namq; causa ab uno q; tantum contendis . Ecce Aris . de clarius distinguit effectus / causas scientias q; et proximas et remotas . Vnde s. ut Refert Plat quor duo homerus / natura tahū corpoream cōcessit : harm . tamū incorpoream / natura reiciendo à numero Causarū . Arist . motibilia corporalia q; naturas causas posuit Iccirco distinctionē Sadnar; exactius Arist . sibi Vendicat

Sed cū natura desiniat p motū seu p finē , 2° namq; cuiq; unūquodq; ordinat in suam operationē ut in finem : nobilior ignis motus natura . Et Vita omniū natura ostatū ō p physico audim Et a Plat . celebrat in dialogo p Cratē a quo calor et ignis quo omnia alia generat et conseruat , in putredinē incidit torpedine et ocio Et ignis et anima superant cetera ratione motus . Platoq; loco pmisso Veteres quor princeps homerus Heraclitus . empd . epicarmꝰ , prothagoras omnia p motū et fluxū . Iccirco dixit fabulose Oceanū Patrem Thetym uero matrē deor / omniumq; mortaliū / nihil p Enigma q motū principiū : neque catena aurea (ut inqt) denotabat p motum solis omnia ligare / quo dissoluto omnia pirent : ideo putarūt nihil dignius motu / et ut in cratilo inqt omnia significatia pulchritudinem et bonitatē / à fluxu et motu Ethymologiā habuer——— Turpitudinē uero denotantia ē contrario à torpedine & ocio : Quātum ut ad exercitationem animi meditando pārt omnia genera scientiarū consequi / ocio uero oblivionem . Sed cur pitz agoricꝰ / quo / Socrē platō / nā (ut inqt symph .) Plato , pythag . magis crepti canes

4

inter priuata motum adnumerauit. Similiter Arist. in 8° phia
in naturalibus, ut finē nature et omniū naturaliū: Quorum
aut inter priuata:—

Hoc quaestionem ex eodem fundamento pendet: nā si natura inter
principia, motus inter principia collocandus, oppositū uero malum
iccirco natus et Arist. ut naturalis dicit ipsum, Vita et caloris et luminis
causam. At qui in corpora extollat ut Larm. et melis. sola uouera
existentia cetera uero nō simpliciter entia, sed in generationē et fieri
dicebāt, hac rōne pensati, nā q̄ fit domus nō est domus, q̄ fit hō
nō est hō, iccirco cum motus continuus sit, nō est ens nec ullum
naturale cū pendeat à motu. Sunt igitur continue naturalia
et nō sunt entia Cum stamus eius beneficio omnia firma rata
et eternitatis participia sit bonum, motus eius oppositus inter
mala collocandus et à primis substantiis abiciendus. Hec Zeno Eleates
nec precepto parmenidis, ignari et moueri sed inter mala et nō
re uera entia ut primus uentribus auersabāt: illi dumtaxat
corporalia isti necessaria tamē incorporalia Arist. Vero medius
inter hos utrumq; genus complexus, nomen entis nō genus ut
ipsa. sed ad unū ut uniuersū ad Regem omniū reducēs clamādo
aduersus pugnantes et emphatice. Asserentes duos malos et bonos
separatim et pares et ita multos princip... mala est princi....
Vnus ē princeps à quo bonū est et ipse, malū uero permittit
in ordine ad bonum. Motus igitur in ordine ad stabile inter
imperfecta genera collocat, ad quietē uero ut bonū et pro
naturalibus optimū, unūquodq; namq; taliū gratia operis. Nulla
igitur re uera nisi in uerbis a Platone discrepio, et quamuis nā
conueniat motū et formā in illā formā detendi ut operetur

Et sic quies in operatione: magis igitur & motum naturalia & quietem
sint . . . . . Opinio itaq; uetera. quorq; duo homeros olo
explodenda; ab illa omne uiuu; cu mortalis, grauitoq; sine prouidentia
neque nobis supra sensu cognoscant. Recentioribus adhærendum
maxime Aris. Qui ultima genus complexus est corporum
et incorporu et uniuersu in unu principiu reducit incorporeum
Ultq; dicta suos de ordine uniuersi motibus exprimat secundu tria
ee gna mouentium per se motorum animam et naturam
sed quia motores manet in ipso suis operationibus uero
ns appellat proprie officiens apud Arist. A Plat. uero Efficiens
sed ns scipsum eidem: quia hoc animae tribuit cu manear
et procedat: Natura uero solum procedens circa corpora nq
reflectens sine uertens (secundu Plat) una quia ars presens
haec nunq ad superiora uertit u alia, sed semp circa corpora
ns in corpus, neq sine cognitione (secundu Plat) quia Deus
ns operat sine organo congruo, ns in cu consilio u ratione
Arist. et Hipp. nulla una actus tam nobis in qua diuinu ns uelut
coat et contra Empedoclem. 2° de gener. una Boni ut pulcrum
quam ns Rodr dimensu laudat loco illius amore. Plato nq
separauit speculationem diuinaq uero a naturalibus: neq natu
ralia a Diuinis: sed Diuina quatenus hoc exemplaria, ut silua
quasi statue diuinoq. Unde duo hae colligo (hoc Iamblico) tota
complet plenam natam s. et diuina. Arist. separauit diuina
in se et natura sine diuinis, in peripatheq simul tenere, ut alee
admonendo conceptu ns in se, sine singularibus, neq singularia
nisi in ordine ad cognitu uti:

5

At ꝯtra Arist. nō concessit motus nisi corporalis quoꝝ nā ꝓpō ꝓncip
ideo arbitrat Proclus apud arist nō esse principium ꝓpr effluens motꝰ
nisi nā . si .n. aliud q̄ hō ꝓducet discursū nō recte dicens hō, cū ꝓs
primū principiū discursus . At arist . inq̄t nām ꝑ ꝓs principiū motus
omniū q̄ūm motuū , si aūt dā caelestis movet caelos et corpus nam .
augt , et cateros motus , unū in natura ut proxima causa motus
hō nātis talis nūcupat ꝑm dvē ꝛ et physico audem , ꝑm nō cē
nātē movens sed ut finis supra cuj natura movēdo
ancillat nec ꝑ hoc apposit dr organū , ut neq̄ medicus organū
sanitatis : quamuis supra sr obtinuat cās causalitatis : assimilat
sibi effectū et proxima cā movens merito dicit ars medica , ut
natura nātis motus : Et hoc dixit ē mavo Medē agitat totam
molem nē in sinu spiritu interiora : quē stoici dixerē naturam
Accirdo motus natis corporis sic ducit a proxima causa Et igit
natura semp circa corpora , nunq̄ sr Vertens ad in corporea
movet in ab alio ut a fine : neq̄ in sr ipsam unq̄ mutatis
ob id dr anam sr ipaz movētem
(sr aūt quedam discordia et rixa nā si sit corpus ut qualitates
corporē ut q̄ plurimi peripatetici arbitrat grauitatem esse ut Levitatē
que sūt principia motus innō , Plot. 8 Volumine 3 enneadis
nō ignis generat ignē sed ratio seminalis . nā regnat in plantis et
animalibus rationes seminales omniū effectricēs . (qualitates vero
corporē et corpora ipa in ifimo sūt gradu nō neque una
existens , natura nāq̄ quasi formare coepit ꝓ in ea est spectrum
nij futura . Ex q̄bus colligit M. Plot. omnifaria speculationis omnio

pulcra producit omniaq; & effecta humanificio speculationis :
Et siquis optaret naturam exactius comprehendere : sumat & hinc hinc
et conueniet hinc quam cum Arte obtinet Ars acies habitusq; in alia
nã substantia in materia corporali, Ars utitur instrumentis ut ferro
uel ascia : natura qualitatibus corporalibus, ut caliditate, et
humiditate, Ars consilio plena et electione inquisitionibusq; / naturo
seminalibus rationibus, nã alia uniuersi illi sunt influxi rationes
Ordo igitur uniuersi qui manifestus existit intellectus plenus ideis
illas infundit aliis, anima naturæ, nã corporibus, ut sol radios
infundit lunæ et cælo quod sub ipso / cælum lunaq; aeri aër in corpori
bus terminatis. Ubi dicunt colores qui primo lucida, deinde splendores
et lumina, Ultimo Colores. Hæc catena aurea, qua unitas
Vniuersq; à p° pendet in fieri et conseruari, utraq; hinc inde diuersa numina in diuersis stratis. Pariter et idee apud Plat
Arist. 12. nam et diuina à qua insomnium. et in omni alia quamuis
Vilissimo naturâ diuinã inest

Et licet extollit animã supra naturã, quia ea propriis Viribus dis-
f. 1. currit et mouet nõ se ipsam mouet. Habitus dumtaxat
nam X qualitatibus corporalibus utendo q bus astrea ro nõ se ipsam mouet
Vnde 2mo Logicis tribus modis animam nostram, corpus mouere
dici potest / uel ut in nave intus existens, mouens prora ipsum
ut arbitrat Democritus / uel quia nõ bus aliud corpus quo
nostrum mouetur corpus / ut q rotam mouet uel Camus

Virtus

Tertio modo q . . . . quod cogitari nō pt / sed talis modus
explicis nrīs Verbis explicari pt et hoc pacto concedit / animā
corpus manere. quod nā negari cum sit corpori alligata ideo
natura ✠ motum nisi mota ab alia :—

✠ Non nulli tacent adhuc nō exprimendum vestre existimant nā
dicendo primū principium omnium motionum: nō. n. vt exacte
declarat ut Pla. in Theeteto Explicando qua possima ratione cuius sim
Scō tm quid. sim: nonne derisendus essem / responderem ad quid est hō
q pt talia aut talia: natura igitur declaranda q esse corpus aut
nō corpus / vita ut anima / nō proposse. huic occurrit 3°
de celo. natura et naturalia q operationes / explicanda: syncere
essentia primo pto relinquendo. Ut medicus sanguinem q carnem
et humidum et nutritium: nō quātū ad substantiā et exactā
quidditatem / ut si forma tātū ut coptum ex numeris: q circo
tacear pt pythagoras: naturalia / numeris et figuris declarari
d. facta est tota phia mathematica scā: nō. n. ratio nibus
artius disserendi mutuganda erat, sed potius adhærendum
democrito q p° de generatione / sensu et opibus imitando quam
Restat ne ut solū q morū exprimat / nō aūt numeris nrīs
figuris / de q Abunde diximus sequentibus lectionibus Hausta
ergo fontibus philosophos.

Et Tu princeps optime Radius nra diuinitatis Illustra nostrum
ut possim nra opera edere

Epilogus d Anima tot eius partibus Opticalis a Franc° Verino secundo Methodo d finitiua. in gratiã auditorũ editus.

Scibile de Anima, ea particula Philosophiæ naturalis q̃ sibi: qua substantiam ipsius Animæ, & accidentia, quæ uidentur propria, & communia ipsi & corpori cognoscimus: & quæ reddit illius fidem inter primæ argumentorum dignos: & per quã illi ad omnẽ veritatẽ adiumentur: maximè autẽ ad scientiã naturalem.

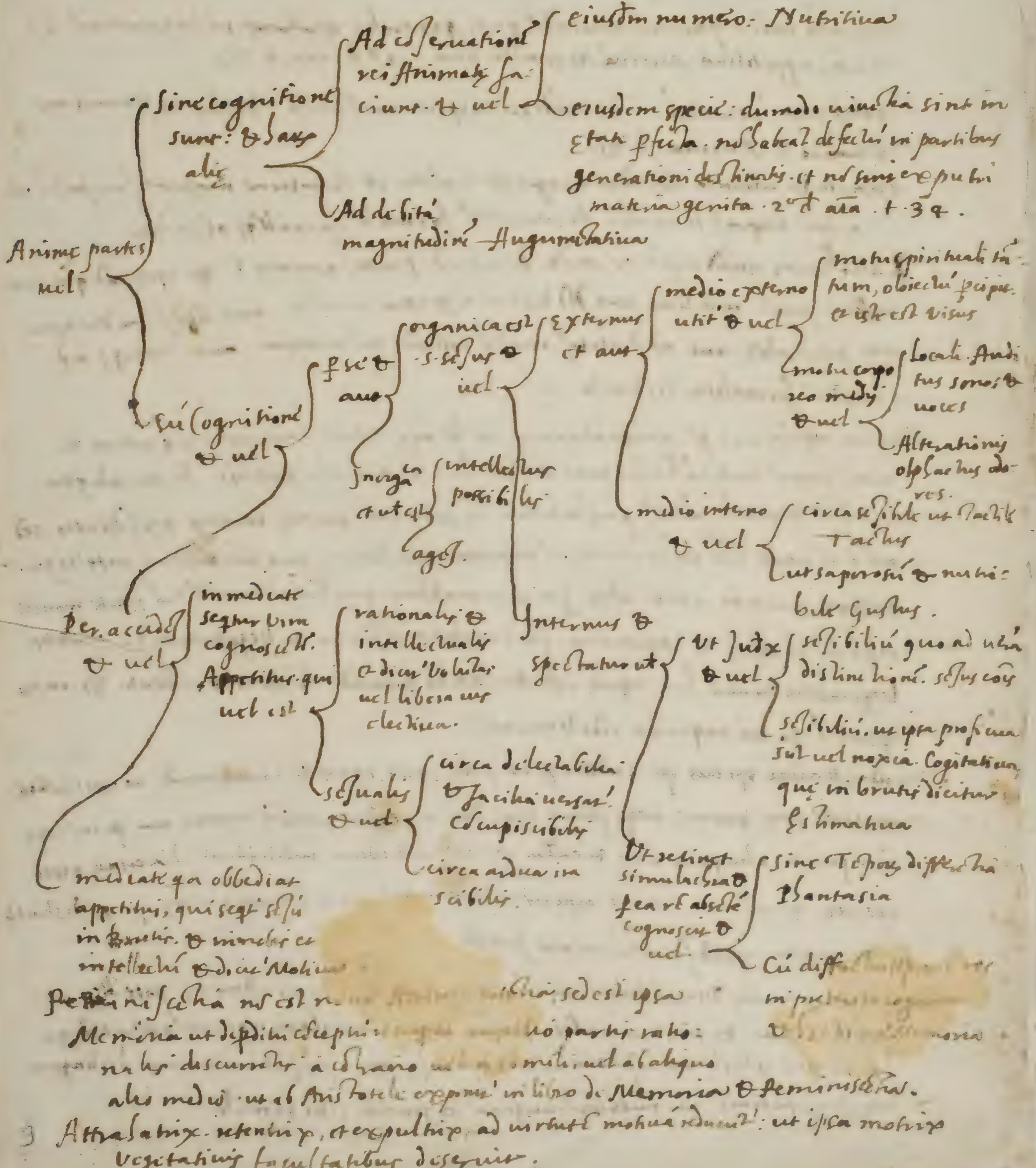

Anima à naturali Philosopho pricipiñ dividñ quadrupliciter. primo modo secundñ genera viuentiñ. et ita in quatuor genera viuentiñ sunt ista Vegetatiua que sola in plantis reperiñ, sensitiua in zoophitis. Motiua in animalibus. Intellectiua cui soli in homine. ut colligit exp 2° de aïa. t 29.

Secundo modo partiter secundñ quos generales opationes in vegetatiuñ sensitiuñ, appetitiuñ. Motiuñ. & intellectiuñ. 2° de aïa t. 22.

Certio secundñ modos essendi cui corpore in Plantis. Brutis. & Hominibus secundo de Anima 7. 31.

quarto & ultimo dividñ magis specialiter et divisione magna (ut facili ex à me supra) secundñ diversitatem formalem specialem obiectorum.

Ratio huius quadruplicis modi dividendi partes animę E. quia ipsę ad quatuor referri possunt videlicet aut ad distincta genera viuentiñ. aut ad distinctos operationes generales, aut ad diversos modos essendi cui materiæ. aut denique ad obiecta formaliter distincta. —

Prima regula uel pa anima duciñ ut de aïa recte partiri exquisitius & sine errore notitiã habeamus est hęc Ex vis animę potentiis. Si in aliquo viuente mortali adest prestantior adsunt etiã omnes minus prestantes. sed non è conuerso ut in homine cui repeatur intellectus quo aïa nostra intelligit & sapit sunt ei omnes alię. In animalibus. quę loco mouentur cui partes mouentur, reperiuntur ei sensus & vegetatiua In zoophitis sensitiua & vegetatiua. In plantis Vegetatiua tantuñ hęc regula est Aristotelis secundo de Anima cotexto 37. ratio ipsius E qa ea requirit ordo Vniuersi

Secunda. Animę species specialissimę ut puta, equi, canis & huiuscemodi in specialissimę sut. negi omnes. negi plures. negi duo ni eodem uiuente numero aut specie repe riri possunt. alioquin una & eadem species uel idem individuum diuersas esset species, & cui una unius corporis complexionis alius & diuersę animę species distinctę

[illegible] quod fieri minime potest

[illegible] in eternus Viuentibus s. m [illegible] Animę potentiæ

[illegible] & motiua orbis q [illegible] circulari, repiunt: ratio est qa cui corpori celesti sui sempiternum, ni [illegible] quo proprium a nobis distinguer negi vegetatiuis ut nutriat' augeat' et generet sibi simile.

Sostanze

Semplici cioè no composte
di materia, e forma

Elementi

Composte

la p.a Materia

tutto l'Vniverso. perciò le parti di

gli orbi celesti il p.o cioè con gl'alt

Semplici

Principi della sostanza
Compos.ta di materie

Corruttibili

Sostanze

Semplici

Composte

Incorruttibili

Semplici

Sostanze

l'istesse sostanze congiunte
delle gli alcune sono sempi

Composte

dissolubili
terie, e sempi

Incorruttibili

Semplici

Sostanze

Composte

Incorruttibili

- SOSTANZE
  - ETERNE
    - Semplici, cioe non composte di materia, e forma
      - l' Intelligenze
        - P.a Dio
        - l'altre tutte
      - la p.a Materia
    - Composte
      - tutto l'uniuerso, poche se le parti in lui sono sostanze
      - gl'Orbi Celesti il p.o cioe con gl'altri Mobili
  - CORRVTTIBILI
    - Principij delle Sostanze Composte
      - forme
      - Materie
      - } delle co… del con…
    - l'istesse Sostanze congiunte delle quali alcune sono Corpi
      - Semplici
      - Compositi

Agenti
Ragionevole
Passibile
Speculativo
Attivo
Non Ragionevole
Il corpo di
atto a sottosorgere
a Ragione di
cui appetito
Corruttibile
Non atto a sotto-
porsi a Ragione
Nodrisce
Accresce
fa generare
Nel cervello
la Memoria
la Fantasia
la Cogitativa
la Ragionevole
la Finale stilla
Memoria
Nel Fegato
Della Specie
Nodrisce
Accresce
Fa generare

NIMA HVMANA
ferra seggio

Nella testa ce li domandera
Ragione
nel cuore, e dice: Anima
Iracoñda
nel Fegato, e li chiama
Desiderativa

SECONDO M.

Senza notizia alcu
c'gs la Vegetativa sfa

Nutrire
crescere
generare

Attrazione
Retrazione
Cottione
Espurgatione

LE FACULTÀ dell'
ANIMA, o sono

Con cognitione, o

universale ecc
stima di vita intellet

Speculativo di cui sora
l'oggetto il vero

pratico di cui
oggetto il bene

Senza detto
di bene, o fan q. iudi

del vedere
odire
odorare
gustare
toccare

Particolare eg
sia, o

Concesso di sopra
o detto oggetto
i. ne cose

Appetito co
cupescibile

Appe: irascibile

Dio

altre tutte

sono sostanze, anche egli è sostanza.

Mobili

delle cose corruttibili, che mancano con la dissoluzione
del congiunto. le seconde Materie, è forme fuor della mente dell'Huomo

Semplici
- Estremi
  - fuoco
  - terra
- Intermedy
  - Aria
  - Acqua

Composti
- Imperfetti come i fatti di
  - fumo
  - Vapore
- Ne centri della terra più sorte di
  - Pietre
  - Terre
  - Metalli
- Sopra la terra
  - di fumo
    - Più Comete, Faci, Veti
    - stelle cadenti, Dardi, Saette
  - di Vapore
    - Nugole, Pioue, Grandini
    - Neue, Rugiada, Pruina, e
    - Guttule.
- Saetti Meteore
- Perfetti con uita
  - Senza notizia le Piante
    - Arbori
    - frutici
    - Suffrutici
    - Herbe
  - Con cognizione
    - Eterna, cioe Mente tale è l'Huomo
    - Corruttibile g.li atti bruti

P.
Dio

l'altre
tutte

chi sono sostanze, anche egli è sostanza.

gl'altri Mobili

...ambini si mancano con la
...e sol congiunto. le seconde Ma-
...ma tutte fuor della Mole del tuono

fuoco
terra
Aria
Acqua

...rgini. come i
fatti di

Fumo — Ne cetti della Terra più sorte di.
Vapore — sol la Terra detti Meteora

Pietra
Terre
Metalli — più Comete. Faci ver. Stelle cadenti, barbe. Saette
di fumo
di vapore — Nugole. Pietre. Grandini Neue. Rugiada. Pruina. Gutte

...ti con vita
senza notizia le Piante — Arbori Frutici Suffrutici Herbe
con cognizione — Eterna. cioè Mobili. Fabbricate. Humane
corruttibile. gl'altri Bruti

4ª Regula. Anime partes in uno & eodem individuo uerificate in homine non sunt re & subiecto distincte ut Plato in Timeo & in libris de Republica. & Galenus in libris de placitis & alibi scribit uidens, sed distingunt sola ratione. uti ut prestantior in se ipsa uirtute existens minus prestantes ut in Tetragono duo Trigona. quę admodum ab Aristotele demonstrat, tum in primo, tum in secundo de Anima.

quinta Anima considerata a diuersis scientijs sub diuersa tamen ratione formali. Ab actiuo quidem Philosopho ut ipsa non ut omnium uiuentium, sed nostra quo ad partes principes & uirtutes morales & ficti potest & diuinitus curari. a Theologo ut diuine gratie & capax in presenti statu. & in alio eterne beatitudinis & christiani domini nostri. a Medico ut ipse eius operationes cognoscat. non lesas, ut sine in cognitione earundem in uitium ad egritudinem deueniat & eas a lesione cauere & liberet. a naturali uero anima non tamen uerum ea omnes alia omnium uiuentium mortalium existentia ut naturaliter se habet ad suum corpus naturale organicum. & ad suas omnes operationes quas ipsa naturale principium est. a metaphysico uero specialiter ista anima non sua quo ad partem intellectiuam uel diligentia & quo ad intellectionem omnino separatam. ex hac regula habent duo. uidelicet. quo pacto naturalis de anima practicet. et quę considerationes naturales de ipsa. Et prima. uidelicet esse naturale habet, loquor de nostra. secundo subijcitur diuine gratie & eterne beatitudini. sic lesis operationibus supponitur operatione non lesa. et practica anima ut intelligit separate tamen modo supernaturali supponitur animam & modum cognoscendi naturaliter & cum sensu. sic et ut Virtutibus moralibus ipsa proficienda est.

sexta De Anima huius scientie tria potest ac debet doctor ut ad omnem ueritatem conferat tria. Ac primo de Anima existente. 2º. cuius operationi efficiuntur ille expositores atque doctores. qui ante eum Alexandrum animam nostram intellectiuam mortalem esse demonstrarunt. ante eum sequendo omnium sapientum maximum esse immortalem sed ut [illegible] hominibus ubique. in cuius tamen mortem & damnam postea [illegible] quos cum uita duxit Anime intellectiue cum existat. ego uero [illegible] ogito [illegible] ma scilicet ac firmiter teneo non solum secundum fidem uerum etiam ex Aristotelis sententia et secundum doctrinam naturalem de anima. Animam nostram esse immortalem atque numero manentem eandem secundum numerum corporis humanorum. Tanc ego scilicet unam

16

ñ publica ñ priuata ñ semp defendit atq; quo ad uiuā defendā.
Anima quo ad quid nominis ea pars uiuētis ē, quę multis potēcijs, & operationib⁹ insignita ēst. cuius ēt corpus organicū exists. & cuius ē mouere, uel moueri augmentationis tātū, uel ēt locali, ad omnē locū differētiā.
Abaḡs uidet̄ ita describi. q̄tus hæc uis ē & Aristotelis ꝯsentire uidet̄.
Anima quo ad quid ēst. Et impōnis ut referāt̄ ad corpus ēst actus s. substantialis primus corporis naturalis organici uel potētia uitā habētis
Anima ut referāt̄ ad suas operationes quarū ipsa ēst causa: ita ab Aristotele dēfinit.
Anima ēst illud principiū, quo uegetamus, sentimus, mouemur de loco ad locū & intelligimus primo.
Anima ut referāt̄ ad utrūq; simul. s. ad suū corpus & ad suas operationes. integra definitionē accepta. sic dēfinit ēst Actus primus corporis naturalis organici, seu potētia uitā habētis. qua tanq̄ principio uegetamus, sentimus, mouemur de loco ad locū, & intelligimus primo.
In hac dēfinitione totali & integra Animę, ea quę accepta ē a materia secundo sequit̄ formaliter ut patet illis, qui ēa accurate cōsiderant.
In demonstrationē uero cadit ex obuio primo. n. accipit̄ dēfinitio formaliter loco medij terminī secundo additī materialiter loco maioris ephemeridis quę additī inuenit̄ ēst in 2. de Anima in cōtextu 24. ubi prędicta demonstratio ita formatur.
Illud principiū, quo uegetamus, sentimus, mouemur de loco ad locū, & intelligimus primo ēst actus primus corporis naturalis organici uel potētia uitā habētis.
Sed Anima ē principiū, quo uegetamur, sentimur mouemur &c. ḡ
Anima ēst actus primus corporis naturalis organici uel potētia uitā habētis
Vegetatiua ea pars Animę ēst, quę alimētū ꝑ radices assumit os accepto. & q̄busdam corporis uiuētis partibus causa ē ut ipsa nutriant, augeat̄ usq; ad debitam magnitudinē & ubi ipsum similia gignat.
Sensus ea animę pars ēst organica cui[illegible]es ut singulari cognoscat̄ ꝑ similitudinē absq; ipsius materię acceptatione, [illegible] posset profana à nouitijs distinguere. & nos ulterius in rerū [illegible] uenire.
Intellectus possibilis ea pars animę nostrę ēst, quę recipit species sine materia existēs, inorganicus. & per ipsas ꝑ illas species uniuersaliter cognoscit

Accidentia q̃ prĩa ipsius
seguntur et

Interna. vlz, et

Materiale vel ut diui
sio eius in ptes. vis. n.
diuisio penes materia
in mit, et rone materię
e, diuidit. n. pns in act°.
in duas pricipales ptes ut

formale

Prefata, quę προλεγόμενα et προσεξεγόμενα
à Græcis dicta, Institutionis & Syllogismi.

Efficiens, seu efficiendi
causa aliquid est —

Externa, quę ex rem
sint, seu rei substan-
tiam, q causa
& proprie vocat, ex qbꝰ
notitia rei colligi
solet, causis
sunt cæ, quæ aliquid dr

finalis seu finis, cui

Principia quorum aliqua sunt {

Materiale, seu ma-
terias aliud est

Interna quę rei substan
perficiunt, causis sunt
pria, q elementa proprie ap-
pellari solet, ex qbꝰ generat
scia rei quoꝝ aliud dr

formale, seu forma,
cuius aliud est

Quæ cum unumquodq tuc affecte
cognoscit cu principia
ipsius cognoscimus, et
actiones contra, q talia con-
sequunt' pria; Ideo et pro
posita institutionis de
Syllis cognoscenda sut, et

Effectivum, ut quilibet an
legitima sit.

Externa uti et

finale utq —

Remota et alia . { Per se, Anima Philosophor rōnalis, potissimum Artis.
Per accidens, Pī antigni, et pręsertim Artes

Proxima et alia { Per se, Anima Autoris
Per accidens Autor

Proxima cuius alia est { sn cognosce te seu in nobis ntz cogno con= stituedi sylln simplr, seu forme sylleę
Extra cognoscite, seu ex nos stir sylln simplr seu forma sylltea.

sn cognosce te seu in nobis ntz cogno con= stituedi sylln simplr, seu forme sylleę { Ante qua cognoscat, ut acquisita sit, dr scopus seu propositu { Subo eadem rone tm dr ia et principalis e
Post qua acquisita fuent dr finis
Ante quam cognoscat dr scopus
Post qua cognita fuent dr finis } Subo sut eidem rone tame differe et secundario cō sidera tur.

Extra cognoscite, seu ex nos stir sylln simplr seu forma sylltea. { Ante ntz acquat dr scopus seu propositu
Post ntz acquisita fuent dr scopus } dr ide subo sut, rone tame diffe rut, et principa liter cōsidera tur

Remota cognoscenda, que ignota sut in quacuq scia, seu arte, et pręserti eor, que traduntur ab Arte ad q segt cogno uen; uel falsi, et boni, ac mali, qr alia ent, q Spectat ad

Cognoscete ntz ipa cogno eorum, que ignota sunt eran; que { Ante ntz acquat dr scopus seu propositu
Post ntz acquisita fuent dr scopus

Cognitum ntz ee ipa cuiq cognoscendi nimus ntz ignota que { Ante ntz cognoscat, dr scopus siue propositu, et qua tendimus in ipa.
Post ntz cognita fuent dr finis qr ia adeptisimus ipsu } Quia ide subo cu sint rone seu spe cōsidrone tm differt et secu dario cōsidrat

Coe ntz genus ipsius qd est ntz inest° genus in materia loco subit

Propria cuius aliud est { Ex quo sut voces { Simplices / Compositę } Ex quibus constat.

Circa qd, nempe sylls simplr, circa quē uersat, seu forma ipsa syllca, qd e subm principale, ad quā referunt ōia, que per se in ipsa continebant.

Accidentale, ordo scitr, que tradita, et cōscripta e Sęc institutio, et quo docet forma syllnn simplr in qui e ordinate ntz componimus, a primis sm nam, ntz a simplicibz in composita proficiscens q quoad cōstitutione, et inuentione partiu syllnn tm ordine resolutio progrediat ex fine ipsius illa resolue in sua principia, et usq ad elementa ntz in terminos, 1.° in propositiones, 2.° in figuras 3.° coniugatio nes Subte, ntz subtum formale, qd e sylls simpliciter, seu forma syllca 4.° termino.

Necessitas conscribendi ipsa, que fuit, qm difficile, et pene impossibile e, sine cognoe eor, q ea Sac institutio ne docent, intelligere ea, q de arte ipsa logica, ac potissimum q de Sis ipsis tradita sut ad Artē

Finis cuius alia est, que est ad quē Artifex spectat, et ex fine ortu St, que e in artificis constitutio, seu applicatio, seu conceptio ad aliqd pagendū, que et propositu appellat, qd e docere cōstituere syllnn simplr, seu formā syllogizandi simplr, et de Sac causa conscripta e, ut doceat syllnn simplr cōstituere.

ante et intentio sine propositum quatenus e premeditatio q̃dam augmentum alig̃d docendi; seu faciendi, q̃ iuxta finis sectionem dividit, q̃o nascitur
litas, q̃ ex fine granta sit facile intelligi pot.

roemiu, in q̃o propria explicat intentio, et
do doctrine seu modus procedendi.

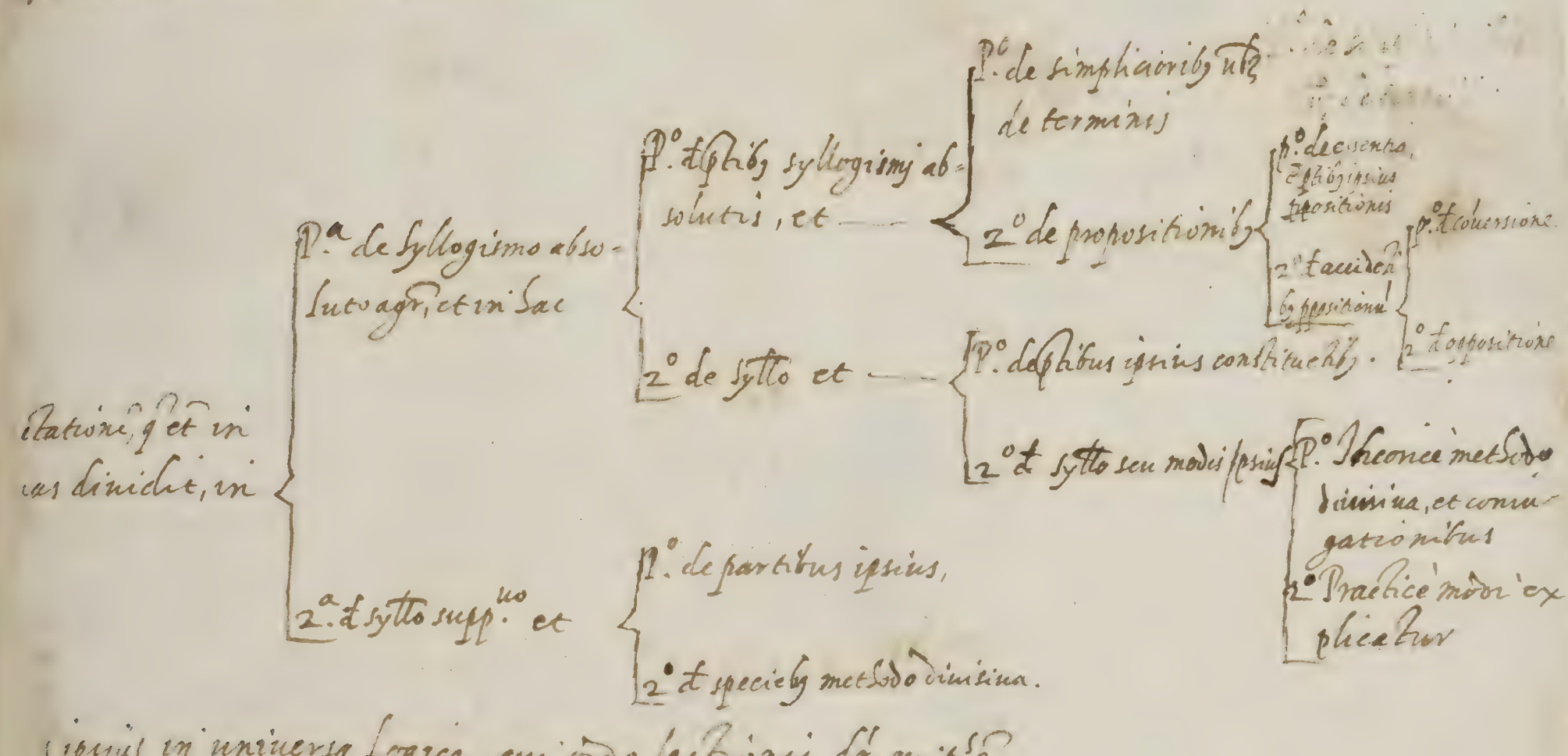

tatione, q̃ et in
cas dividit, in

simus in universa Logica, qui ordo lectionis dr, qui p.e
o doctrine, qui compositus e, ut supra declaratu est.

sinistro que ab accidente, et a subo, circa q̃ versat, a quo plerung inscribi solent libri
inpta e. Ignarus a. Syllogismi simpliciter instituit, et circa syllogismum simpliciter negotiat, unde instituto de Syllogismis pertractans inscribit!

Contrarię | Subcontrarię | Contradictorię | Subalterne

Vlis affirm^ua. et negat^ua partic. pates eisdem term^mis eodem ordine

Partis affirm^ua. et neg^ua pates eisdem term^mis eodem ordine, ut indefinite

Vlis, et partis neg^ua aut aut ulis neg^ua. et partis affirm^ua ut ind^ta partic. pates eisdem term^mis eodem ordine

Vlis affirm^ua. et partis neg^ua ut indefinita affirm^ua aut ulis neg^ua. et partis affirm^ua ut ind^ta neg^ua. partic. pates eisdem term^mis eodē ordine

Nam contrariæ possunt simul esse falsę non tñ simul esse veręę

Corollariu si una sit vera, altera erit falsa

si una sit falsa altera non oportet ut sit vera

Cui libros Aristotelis ingrediuntur, maxime primos solet gueda' proponere, q̄ prelectiones, siue prolegomena appellat, quib⁹ declarat intentionem suę, utilitatem, ordinem, proportionē, nomen Authoris, nome libri, diuisionē, uiā doctrinę, et sub̄m seriē, q̄ nunc proposito nro impertinentia putamus, sed ga logicam facultatem quęrimus, ideo dignum iudicamus quid ea sit dicere

Est ergo logica scia, quę a Phantasij: ꝛc

Logica ē scia rationis docens uerum a falso discernere. Dialectica quę est pars logicę, ē ars artium, scia scia⁹ ad omnium methodor⁹ principia uiam habens - Logica ē scia, scia⁹ tamq̄ dna, siue cuius ōes alię seq̄ clandiando procedunt, est organū, et instrumentum eorum aliq⁹ scia⁹. Scim⁹ ia q̄ sit log.ca uideam⁹ q̄amobrē sit inuenta. Log.ca inuenta ē ad regulandum operationes nri intellectus, sunt autem operones nri intellectus Tres: Simplicium apprehensio·i·affirmatio, et negatio: Compositio, et diuisio: Discursus.

Tres q.o partes sunt logicę correspondentes istis tribꝰ operationibus: P.a de simplicibus: 2.a de compositione: 3.a de discursu: Incipiamus a parte 2.a quia potior quoad nos.

Quid oro sit presupponat ex Grammatica.

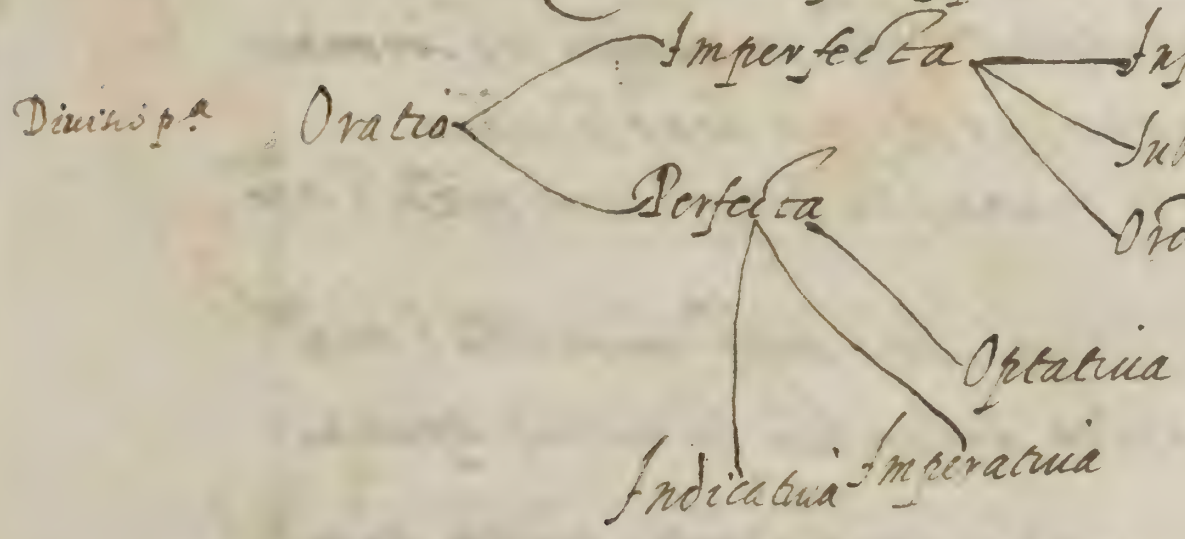

Definitio p.a Oro perfecta ē oro nata generare instrumentalit⁹ sentiam pfecta in alio percipientis. Per oppositū oro imperfecta.

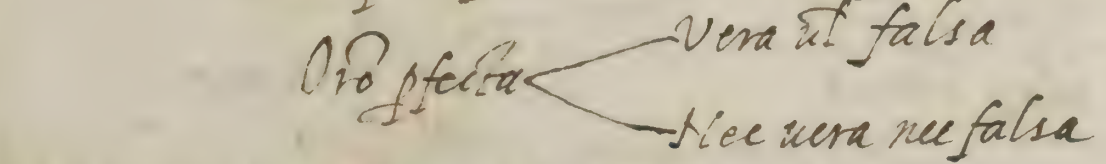

Iq.o considerat Dimissis aliis orationibus solum logicus considerare set de oratione uera uel falsa, nam hoc log.ca docet, discernere s. uerum a falso.

quomō uocat Talis ōro ꝓfecta uera uel falsa uocat'ā Logicis Enunciatio qua ea
enunciamus, et manifestamus animi conceptum: Vocat' quoq;
ꝓpositio, qa pro alio propositō i. ꝓ cōclusiōne inferenda

Def.o 2a Enit o.o enunciatio, siue ꝓpositio ōro indicatiua uere uel false significans
De huiusmodi enunciatiōne log debemus in tota hac 2a ꝑte Logicę.

1 Enunciatio < Categorica
Hypothetica

Def.o Categorica ē enunciatio, quę ñet subm, ppicatu, et copulā
partes pncipales sui; ut homo est animal.

Roe uerbi 2 Categorica enunciatio < Affirmatiua ē in qua uerbū pncipale affirmat
Negatiua ē in qua uerbū pncipale negat.

Roe cōpōis 3 Categorica enunciatio < Vera } ē qā adequatū significatū est tale.
Falsa }

4 Categorica enunciatio < Impossibilis
Possibilis < Necessaria
Contingens

Diō penes subm Categorica enunciatio < Vniuersalis
Particularis
Indefinita.
Singularis

Cat. ca enunciatio uīs ē enunciatio cat. ca eg. cuius subm ē terminus cōis
signo uīs determinatus, ut Oīs homo currit
Terminus aut ē extremum propōnum, ut subm, et ppicatu.
Cat. ca enunciatio pticularis ē enūciatio cat. ca eg. cuius subm est terminus
cōis signo parti determinatus; ut Aliquis homo ē albus.
Cat. ca enunciatio indefinita ē enunciatiō cat. ca eg. cuius subm ē term. nus
cōis sine signo.
Cat. ca enunciatio singularis est enūciatio categ. ca cuius subm ē term. nus
discretus, uel cōis cū pronomine demonstratiuo pnī mitiuę speciei

Enunciationes Cat. ca eg. < Non participantes eisdem terminis
Participantes eisdem terminis

Eodem ordine Ordine conuerso

Contrarię Subcontrarię Contradictorię Subalternę

Contrariæ	Subcontrariæ	Contradictoriæ	Subalternæ
Vtis affirm^{na}. et neg^{na} ℘ticipates eisdē termnos eidē ordine	Partis affirm^{na}. et neg^{na} ℘ticipates eisdē termnos eidē ordine ut int finitæ	vtis, et partis neg^{na} aut vtis neg^{na}. et partis affirm^{na}. aut int finitæ ℘ticipates eisdē termnos eidem ordine	Vtis affirm^{na}. et partis neg^{na} vel indefinita affirm^{na}. aut vtis negat^{na}. et partis neg^{na}. ut indefinita neg^{na} ℘ticipates eisdem terminis eidem ordine

Natura contrariarū. Possunt simul ee falsæ, nō tñ simul ee veræ

Corollariū. Si una sit vera, altera erit falsa; si una sit falsa nō oportet ut altera sit vera

Natura subcontrariarum. Possunt simul ee veræ, nō tñ simul ee falsæ.

Corollariū. Si una sit falsa, altera erit vera, nō tñ si una sit vera altera erit falsa.

Natura contradictoriarū. Non possut simul ee veræ, nec simul falsæ.

Corollariū Si una erit vera altera erit falsa, et e contra.

Natura subalternaꝝ Possunt simul ee veræ, et simul falsæ, tñ si subalternans est vera, et subalternata erit vera, et nō e contra.

Corollariū Si subalternata erit falsa, et subalterna erit falsa et nō e contra.

Equipollentia

1 Si sint duæ contrariæ, et negatio alteri postponatur subalternis subo postponat negatio, et ~~[illegible]~~ ponat verbo, erūt synonimæ sive æquivalentes.

2 Si sint duæ contradictoriæ et alteri postponat negatio toti, erunt synonimæ, sive æquivalentes

3 Si sint duæ subalternæ, et alteri præponat et postponat negatio, erunt synonimæ, sive æquivalentes.

De subcontrarijs eet sunt de contrarijs, nisi eet negatio

Conversio 1 Participantes eisdem terminis ordine converso, vtis affirm^{va}. in partem affirm^{nam}. sive in def^{tam}. affirm^{nam}. convertit, et vocat conversionem pacidens

2 Vtis neg^{va}. similiter in idem neg^{va} et vocat conversionem simpliciter, et in partem neg^{va}, ut indefinita neg^{nam}. convertit, et vocat conversionem pacidens.

3 Partis affirm^{va}. ut indefinita convertit in partem affirm^{am}, ut indefinita et vocat conversionem simplr. Idem e judicium de singulari affirmativa -

Alia est propositio, sive enunciatio Hypothetica, quę vocat á Ds
coniunctione una. Vt si homo mouet, homo nutritur.
Enunciatio hypothetica est enunciatio, in qua coniunguntur
plures Categ.ę & nota conditionis, aut copulationis, aut disiunctionis.
Tres sunt Enunciationes hypotetię nó equivalentes vz significando

- Hypothetica
  - conditionalis
  - copulativa
  - Disiunctiua

Hyp.ca conditionalis e enunciatio Hypothetica in qua co iungunt
plures Categ.ę & nota conditionis, uel vocis, ut si non, g.o
In his enunciationibus sunt tres partes principales tantu, duę nates
et una duę Categoricę, una formalis, quę eas unit, et e nota
formis, ut conditionis, ut si Socrates currit, Socrates mouet!
In his enunciationibus non propriè inuenit affirmatio nit negatio
nis, et sic ago vocabulo possunt dici affirmatiuę, uel negatiuę
In conditionalis idem requirit ad ueritate, possibilitate, et necessitate
similiter ad falsitatem, et impossibilitate, Contingens uero nulla e.
Sit g.o e conditionalis, cuius oppositum consequentis
repugnat antecedenti: Falsa cuius oppositum consequentis non
repugnat antecedenti, sive stat cum eo.
Hypotetica disiunctiua est hyp ca in qua coniunguntur plures
Categ.ę & nota disiunctionis, ut dies e, aut nox e
Disiunctiua uera e cuius una pars principalis, et materialis e uera
Disiunctiua falsa e, cuius quilibet pars principalis, et materialis e falsa.

- Disiunctiua
  - impossibilis et e cuius quilibet pars principalis, et materialis e impossibilis
  - Possibilis
    - Contingens
      - Et e cuius una pars principalis, et matis e contingens, et altera no necessa. et una altera no repugnat, nec quilibet pars iuncta ad invicem repugnat.
    - Necessa
      - Et e cuius una pars principalis, et matis e necessa aut una altera repugnat aut quilibet pars iuncta ad invicem repugnat ut So no e albus, et So e coloratus.

Suppositiõi Syllmi in duplici
sunt differ. nã alij ostendunt

Separationem. seu se
iugationem et Sex
alij

Circa o. positi

4. modus

Positio. e. un
ẽ regni. nã
qua tollit.

Per diuisiuã una particulã cõsti-
tuunt quorum alij

q. dues modi

Affir
nã cõ
ab u
na
uersa

5. modus

Non absolute aliqd inee
alicui, aut nõ inee qui ppõ.
ões suppositiõi dicunt cu
ex 3. bus ad minus proponibus
cõstent, que ões cõditionales
sunt, et ob id assumptiõnẽ sũt
quorum alij ostendunt

Aliquo existente aliquid ali
cui aut

inesse ut

Non inesse ut

Aliquo nõ existente aliqd
alicui, ut

inesse ut

Non inesse ut

rum Metsodus.

- ... ex qualitate enitq aut
  - Affirmatiua ut
    - Si dies est, sol est super terram,
    - Sed dies est q.°
    - Sol est super terram.
  - Negatiua ut
    - Si non ē hoc aial, neque hō est,
    - Sed non ē hoc aial q.°
    - Neq homo est.
- ... ex qualitate enitq aut
  - Antecēdēs affirmatiuum Consequens negat. ut
    - Si dies est, nox non est,
    - Sed dies est q.°
    - Nox nō est.
  - Antecēdēs negatiuū Consequēs affirm. ut
    - Si non est dies sol sub terra est,
    - Sed non est dies q.°
    - Sol sub terra est
- ... ex quantitate enitq aut forma q
  - Affirmatiua ut
    - Si Soc est Homo, et animal est,
    - Sed Animal non est q.°
    - Homo est.
  - Negatiua ut
    - Si non est Soc animal, neque homo est
    - Sed Homo est q.°
    - Animal est.
- ... ex quantitate enitq aut
  - Antecedens affirm Consequens negat. ut
    - Si Homo ex uno cōstaret elemēto, homo nō doleret
    - Sed homo dolet q.°
    - Homo ex uno non constat elemēto
  - Antecēdens negat. Consequens affirm. ut
    - Si non est homo compositus, utiq simplex esset,
    - Sed non est Homo simplex q.°
    - Homo compositus est.
- ... a quę non sunt opposita
  - Quod apparet non est Homo, et equus est
  - Sed homo est q.°
  - Equus non est.
  - Quod apparet nō est Homo, et equus, et bos, et canis est.
  - Sed Homo est q.°
  - Non equus, nec bos, nec canis est

25

Suppositiuor Syllogismorum

Similia

P. modus sive Spes

Positiõe antecedentis cõ
stitutæ colegues; hoc, non an-
tecedens et colegues cõstat, aut

Dissimilia

Consequentiam seu continu-
itatem horum q alij —

Similia

Absolute aliq dictæ alicuj aut
non inesse q partim ex supp.
q tum ex absolutis propositus
cõstat, et sic alij ostendut

2. modus

Ablatione cõsequentis simul
et antecedens tollut, hoc ante
cedens, et cõsequens cõstat aut

Dissimilia

Similia

Dissimilia

Cum ca q

3. modus

Ex neg. uel positione cõstitutæ
ac positione unius cõq sue
in cõsequente reliquæ seu re li
qua tollut, sumtq aut

circa o. vnita media, sed medii indeterminatu Sntia ut

Corbus non est et albus, et niger.,
Sed niger est g.
Albus non est.

Corvus non est et albus, et niger, et rubeus,
Sed niger est g.
Non albus, neque rubeus est.

Positio e unius eor, quę in o consequentibus seu religuis seu religua tollut, quor, alij ponsetur circa oppositu

immediata ut ——

Numerus senarius aut par est, aut impar
Sed par est g.
Impar non est.

mediata, sed medium indeterminatu Sntia ut

Hoc isto aut maius est, aut minus, aut equale
Sed minus est g.
Non maius est, nec equale

Compositu aiatum aut calidum aut frigidu, aut tepidum est.
Sed calidu, aut tepidum est g.
Frigidum no est

Sublatio e unius eor, q ni consequentibus seu reliquis aliquor, uno reliquu, seu reliqua constituit, quor, alij ponsetur circa opposita

immediata ut ——

Numerus senarius aut par est aut impar est,
Sed impar no est g.
Par est

mediata, sed medii indeterminatu Subeka, ut

Numerus senarius aut pfectus est aut imperfectus aut suppfectus
Sed no est imperfectus g.
Perfectus e aut supperfectus

Numerus senarius aut pfectus e aut imfectus, aut imperfectus
Sed no est imperfectus, neq superfectus g.
Perfectus est.

Si Deus est bonus, bona faut,
Si bona faut, eterna faut g.
Si Deus bonus est eterna faut.

Si Deus iustus est in inferno sut peccator, poenę,
Si in inferno sunt peccator, poenę, aię horum no sunt mortales g.
Si Deus iustus e anime hominu non sut mortales

Si Deus non est iniustus in inferno sut peccator, poenę,
Si in inferno sut peccator, poenę aię hominu no sut mortales g.
Si Deus no e iniustus aię hominu sut immortales.

Si Deus no est iniustus in inferno sun peccator, poenę
Si in inferno sut peccator, poenę, aię hominu no sut mortales
Si Deus non est iniustus, aię hominu non sut mortales

DELLO SPIRTO
cagioni sono.

Instrumentali, saranno gli Membri principi-

Agente la gli altro non è, & la calidità innat

Formale. sarà una vitale Temperatura

Finale. sarà l'uso per le Actioni [delle Alt
della

Materiale fù la Causa remota. saranno i

prossima. saranno

{ il Cuore il quale serue a fare lo spirito Vitale
il Cervello & l'Animale
il Fegato & il Naturale }

innafa, o la Temperie de' Membri principali

ne' Sima Vegetabile
della Vitale
della Vegetativa

ano i Cibi

rano le parti più pure del sangue del Cuore

nella Materia p.a
et seconda

senza cognitione naturale, cioè — ne semplici principij de corpi cioè

nelle Forme etc.

ne i composti misti, o — con vita, nella pianta il senso di nutrirsi

APPETITO
ò sarà

senza vita et sarà la pianta inata di giri gini, o su la propria sanità

sensitiva è sarà quello atto loro con cognitione ò la gle sarà ò — transitorio o appetito atto sotto posto agli Affetti

intellettiva, e sia quello Appetito ragionevole di volontà
& solamente nel so' Litrova

LE PASSIONI gli
AFFETTI DISTUR
e, MOTI, trauagl
del so acquigiono

esterne e sarà ciascuna nella sua di Mondo posto — il bene, il bello, il conueneuole; il Male il brutto lo sconueneuole

sono quelle cause Attiue

CAGIONI delle PASSIONI saranno

Agente. la imagine impressa d'oggetto, o buono o tris

Instrumentali saranno — lo spirito, il sangue

Formale sarà un Moto tale e tale nel Suomo degli spiriti, e degli humori

Intrinseche e giuste

Patiente, e sara — la facultà del senso, Appito dico concupiscibile od irascibile

si come particolar Membro
si Suomo, come universalissi e comune

TAVOLA DEL NVMERO DELLE PASSIONI DELL'HO

- concupiscibili nel suo stato
  - per oggetto buono
    - conosciuto . il Riso sotto il quale sarà [illegible] diuerso riguardo
      - Brama
      - Ingordigia
      - cupidità
      - Lussuria
    - desiderato . l'Amore sotto di cui s'troua
      - Affettione
      - Deuotione
      - Amicitia
      - Religione
    - posseduto . l'allegrezza &
      - cõtento
      - gioia
      - esultatione
  - per oggetto male
    - odio . & abbraccia
      - inimicitia
      - Rancore
      - simultà cioè seguel'odio
      - disprezzo
    - schiuando cõ ribrezzo
      - & l'affetto da cui dicõli le done Ritrosa
      - essa passione chiamata spauento
    - mestitia cõtrarij
      - l'Angoscia, o condoglio, od Agonia, & l'Inuidia
      - Gara . Emulatione . Liuore . Penitenza . Misericordia . Pietà . Malinconia . Hemu

- Irascibili nelli quali sarano
  - Speranza Disperatione
    - riguardano il desiderio del cõcupiscibile
      - cõtrarij sono la
        - Speranza . la fiducia
        - Disperatione
          - macchiadoio inditt
          - diffidenza
  - Audacia Timore
    - riguardano lo schiuamento o desiderio del cõcupiscibile
      - cõtrarij l'
        - Audacia
          - & ardimento albire
          - orgoglio
        - la Tema contiene
          - vilta'
          - Terrore
          - Gelosia
          - sospetto
  - Ira. riguarda la materia dell'appetito desiderativo. sotto di quali sarano
    - il giusto sdegno
    - il furore
    - la crudelta'
    - la fierezza